I

(Riżoluzzjonijiet, rakkomandazzjonijiet u opinjonijiet)

OPINJONIJIET

IL-KUMITAT EKONOMIKU U SOĊJALI EWROPEW

L-481 SESSJONI PLENARJA FIT-23 U L-24 TA' MEJJU 2012

Opinjoni tal-Kumitat Ekonomiku u Soċjali Ewropew dwar "Is-suq diġitali — xprun għat-tkabbir" (opinjoni Esploratorja)

(2012/C 229/01)

Relatur: **is-Sinjura BATUT**

Nhar il-11 ta' Jannar 2012, il-Presidenza Daniża tal-Unjoni Ewropea ddeċidiet, b'konformità mal-Artikolu 304 tat-Trattat dwar il-Funzjonament tal-Unjoni Ewropea, li tikkonsulta lill-Kumitat Ekonomiku u Soċjali Ewropew dwar

Is-suq diġitali — xprun għat-tkabbir

(opinjoni esploratorja).

Is-Sezzjoni Speċjalizzata għat-Trasport, l-Enerġija, l-Infrastruttura u s-Soċjetà tal-Informazzjoni, inkarigata sabiex tipprepara l-ħidma tal-Kumitat dwar is-suġġett, adottat l-opinjoni tagħha nhar l-10 ta' Mejju 2012.

Matul l-481 sessjoni plenarja tiegħu li saret fit-23 u l-24 ta' Mejju 2012 (seduta tat-23 ta' Mejju), il-Kumitat Ekonomiku u Soċjali Ewropew adotta din l-Opinjoni b' 141 vot favur, 7 voti kontra u 5 astensjonijiet.

1. **Introduzzjoni**

1.1 L-ekonomija diġitali tibdel fil-fond id-drawwiet kollha u tmiss l-istruttura soċjali u ekonomika tas-soċjetajiet tagħna. Is-sigurtà u l-interoperabbiltà huma primordjali għaliha. L-aġenda diġitali tal-UE hija waħda mill-inizjattivi ewlenin tal-Istrateġija Ewropa 2020. Il-Kumitat diġà adotta għadd kbir ta' opinjonijiet dwar l-effetti tad-diġitalizzazzjoni fuq is-soċjetajiet tagħna [1].

1.2 Il-presidenza Daniża, konxja mill-isfidi, talbet lill-KESE jidentifika x'jonqos biex din issir xprun għall-ekonomija. Il-Kumitat iqis li d-djalogu soċjali u ċivili jrid isir parti integrali mid-diskussjonijiet kollha dwar l-ekonomija diġitali flimkien mal-ftehimiet u s-sħubijiet.

1.3 Is-suq m'huwiex għan fih innifsu [2]. Id-diġitalizzazzjoni trid tkun mezz li jservi lill-ekonomija mingħajr ma jhedded il-kisbiet ekonomiċi, soċjali, umani u kulturali. Il-produzzjoni u l-iskambju bl-internet u l-iżvilupp tal-ekonomija diġitali jibdlu s-suq tax-xogħol. Il-KESE jixtieq li jkun hemm **viżibbiltà akbar u aktar informazzjoni** għal dawk li huma fl-intrapriżi u għall-konsumaturi, u **garanziji pertinenti** għal kulħadd.

1.4 L-UE tinsab wara l-esponenti l-kbar fid-disinn u fil-provvista (l-Istati Uniti) kif ukoll fil-kostruzzjoni (l-Asja). **B'urġenza**, trid timplimenta l-istrateġija diġitali globali u tibdel l-approċċ tagħha biex tiffaċċja l-isfidi, kemm immedjati (bħad-DPI – drittijiet ta' proprjetà intellettwali) u fit-tul (tixjiħ demografiku). Għall-KESE, il-prijoritajiet huma: li jkun hemm l-ambizzjoni ta'

[1] L-Opinjonijiet ewlenin tal-KESE dwar is-suġġett: ĠU C 318, 23.12.2006, p. 20 - Ġu C 157, 25.5.1998, p. 1 – ĠU C 376, 22.12.2011, p. 62 – ĠU C 143, 22.05.2012, p. 69 – ĠU C 318, 29.10.2011, p. 99 – ĠU C 318, 29.10.2011, p. 105 – ĠU C 68, 6.3.2012, p. 28 – ĠU C 248, 25.8.2011, p. 144 – ĠU C 97, 28.4.2004, p. 21 – ĠU C 175, 27.7.2007, p. 91 – ĠU C 77, 31.3.2009, p. 60 – ĠU C 175, 28.7.2009, p. 8 – ĠU C 218, 11.9.2009, p. 36 – ĠU C 277, 17.11.2009, p 85 – ĠU C 48, 15.2.2011, p. 72 – ĠU C 54, 19.2.2011, p. 58 – ĠU C 107, 6.4.2011, p. 44 – ĠU C 107, 6.4.2011, p. 53 – ĠU C 107, 6.4.2011, p. 58 – ĠU C 376, 22.12.2011, p. 92 – ĠU C 24, 28.1.2012, p. 40 – ĠU C 318, 29.10.2011, p. 9 – ĠU C 143, 22.5.2012, p. 120.

[2] ĠU C 175, 28.7.2009, p. 43.

impenn lejn l-intelliġenza ekonomika, l-ambizzjoni li jitilgħu mexxejja Ewropej, l-ambizzjoni li ċ-ċentri tad-deċiżjoni u r-riċerka u l-iżvilupp tagħhom ikunu lokalizzati fl-Unjoni, u li jkunu jistgħu jgawdu minnhom iċ-ċittadini kollha, il-bini tal-kunfidenza, il-żjieda tal-kapaċità ta' kulħadd, l-iżvilupp tal-produttività, l-inklużjoni tal-ICT fl-istrateġija tat-tkabbir sostenibbli.

Il-paragrafi li jsegwu jiffurmaw ir-rakkomandazzjonijiet tal-KESE:

2. L-istimolu tat-tkabbir permezz tad-diġitalizzazzjoni

2.1 **L-infrastrutturi** utli jridu jkopru t-territorju Ewropew kemm jista' jkun malajr inkluż il-pajjiżi u t-territorji esterni ([3]). **L-aċċess universali** jrid jiġi garantit mill-operaturi għaż-żoni kollha anke dawk iżolati. Il-KESE jqis li l-Komunikazzjoni COM(2011) 942 dwar it-tisħiħ tal-kunfidenza fis-suq uniku diġitali tista' ma tkunx biżżejjed.

2.2 **L-aċċessibbiltà għall-pubbliku kollu** ([4]) **tal-hardware, is-software, it-taħriġ għall-użu** huma prerekwiżiti fundamentali. Kwart tal-popolazzjoni hija anzjana. Din il-forza ekonomika trid tiġi integrata. Il-Kumitat iqis li l-aċċess irid isir prijorità tal-aġenda.

2.3 **L-ICT (Teknoloġiji tal-informazzjoni u l-komunikazzjoni)** għandhom ikollhom standards definiti mal-industrija, l-SMEs u l-partijiet l-oħra kollha tas-soċjetà ċivili ([5]), biex jiġu garantiti l-interoperabbiltà u l-kompatibbiltà sħaħ tal-applikazzjonijiet u s-servizzi marbutin mal-ICT u biex tiġi implimentata politika ta' standardizzazzjoni tal-ICT li tappoġġja l-politiki l-oħra tal-UE (Riżoluzzjoni tal-Parlament Ewropew tal-21.10.2010 ([6]), punti 69 u 72). Il-KESE jqis li l-SMEs u l-partijiet interessati soċjali li jipparteċipaw fl-istandardizzazzjoni għandhom jingħataw għajnuna finazjarja.

2.4 Biex tikber l-implimentazzjoni tal-ekonomija diġitali u tiżdied l-offerta tal-merkanzija u s-servizzi (Opinjoni CESE 490/2012 - TEN/469) għandhom iseħħu **l-interkonnessjonijiet tan-netwerks Ewropej.**

2.5 Il-Kumitat iqis li **l-interoperabbiltà** tal-offerta trid tiġi organizzata fil-livell tal-UE. **L-istandardizzazzjoni** tippermetti lill-partijiet interessati Ewropej li jkollhom aċċess għal swieq ġodda fil-livell internazzjonali.

2.6 Il-Kumitat diġà esprima l-fehma tiegħu **favur internet newtrali u miftuħ** ([7]).

2.7 Is-suq intern irid joffri **l-garanziji kollha tal-użu** biex jiżviluppa l-potenzjal tat-talba għall-użu ta' **software b'xejn u miftuħ**.

2.8 Il-KESE jappoġġja l-iżvilupp ta' standards komuni tal-interfaċċi.

2.9 Il-KESE jqis li huwa essenzjali li tinbena **kooperazzjoni amministrattiva** bejn l-Istati Membri u li jiġu stabbiliti servizzi amministrattivi transkonfinali bl-internet, li jistgħu jiġu faċilitati bl-użu ġeneralizzat tas-sistema IMI (Sistema ta' Informazzjoni tas-Suq Intern). Dan l-iżvilupp għandu jsir fil-qafas ta' governanza Ewropea multilaterali ([8]).

2.10 **Il-kummerċ fuq l-internet jiffavorixxi l-armonizzazzjoni tar-rati nazzjonali tal-VAT**: il-KESE jqis li dan ikun vantaġġ ġenwin għall-intrapriżi kif ukoll għaċ-ċittadini jekk ma jkunx pretest biex il-VAT tiżdied.

2.11 L-operaturi u ċ-ċittadini għandhom **isibu l-informazzjoni** dwar id-drittijiet tagħhom **b'ħeffa**, biex ikunu jistgħu jwettqu t-tranżazzjonijiet transkonfinali tagħhom b'serħan il-moħħ.

2.12 Għall-Kumitat **ir-rappreżentanti tas-soċjetà ċivili għandhom ikunu preżenti** (ara L-istrateġija UE 2020, *Partijiet interessati u soċjetà ċivili*) fil-bini tal-ekonomija diġitali Ewropea u jiġu mistiedna fil-ftehimiet u s-sħubijiet. Minħabba fit-tendenza tagħha li tinxtered, hija tinfirex fis-soċjetà kollha. Il-proġetti kollha għandhom ikollhom dimensjoni diġitali u soċjali.

2.13 Id-diġitali jiffavorixxi ekonomija tas-servizzi li tista' twassal għad-**deindustrijalizzazzjoni**, u l-qerda tal-impjiegi fl-Ewropa. Fil-fehma tal-KESE, fl-Ewropa, l-innovazzjoni u l-produzzjoni (kostrutturi) tat-teknoloġiji jridu jinġiebu flimkien fit-tfittxija għal swieq ġodda. L-istart-ups fis-settur tal-ICT jridu jkunu jistgħu jilħqu l-potenzjal ta' żvilupp mgħaġġel. Il-KESE huwa tal-fehma li hemm bżonn urġenti li nistaqsu għaliex il-kuntest ma jiffavorixxix il-preżenza fis-suq ta' provvedituri ta' aċċess Ewropej kbar, siti tal-bejgħ Ewropej kbar li jkunu magħrufa mad-dinja kollha.

2.14 **It-taħriġ u l-apprendistat** tul il-ħajja jgħinu lill-impjegati li jżommu impjieg. Id-diġitalizzazzjoni tista' tiffaċilita dan il-proċess, partikolarment għall-popolazzjonijiet fit-territorji ultraperiferiċi, jew f'sitwazzjoni ta' vulnerabbiltà. It-taħriġ fl-ICT li jwassal għal kwalifiki huwa meħtieġ għal kulħadd.

2.15 Minn issa sal-2015, 95 % tal-**impjiegi** ser jeħtieġu **kompetenzi** marbutin mal-internet. Il-Kumitat jixtieq li l-miżuri li jittieħdu jevitaw konsegwenzi negattivi fuq id-dinja tax-xogħol fosthom:

— impjegati li l-ħin kollu għandhom il-pressjoni tal-urġenza u li huma sorveljati b'mod kważi polizjesk;

— telexogħol, imħallas bi prezzijiet baxxi ħafna, u l-evitar tal-medjaturi fil-kunflitti soċjali li huma t-trejdjunjins bi ħsara doppja għall-individwi u d-drittijiet kollettivi.

([3]) ĠU C 44, 11.2.2011, p. 178
([4]) ĠU C 318, 29.10.2011, p. 9.
([5]) ĠU C 376, 22.12.2011, p. 69.
([6]) ĠU C 70 E, 8.3.2012, p. 56-57.
([7]) ĠU C 24, 28.1.2012, p. 139.
([8]) ĠU C 376, 22.12.2011, p. 92.

Fil-fehma tal-KESE fl-ekonomija diġitali, bħal f'każijiet oħra, huwa biss l-impjieg deċenti li għandu jitqies peress li dan jippermetti ż-żjieda fit-talba globali.

3. Il-bini tat-tkabbir permezz tal-kunfidenza fl-ekonomija diġitali

3.1 *Drittijiet Fundamentali*

3.1.1 Il-Kumitat jixtieq jippreżerva d-drittijiet u s-sigurtà taċ-ċittadini mingħajr ma jnaqqas il-libertà tagħhom. Fl-2012, fl-Ewropa ser tiġi studjata strateġija globali għas-**sigurtà fuq l-internet**. It-twaqqif ta' ċentru Ewropew kontra ċ-ċiberkriminalità sal-2013 ser ikollu importanza speċjali. **Il-KESE jixtieq li fl-aħħar l-UE tippromovi l-ħolqien ta' mutur Ewropew tar-riċerka (search engine) b'saħħtu tat-tip bħal "Google".**

3.1.2 Il-Kumitat qed iħejji opinjoni dwar il-ħarsien tad-data personali li huwa qasam importanti (COM(2012) 10 final). Huwa diġà esprima l-fehma tiegħu favur id-dritt li tiġi minsi ([9]), u d-drittijiet tal-utenti tal-internet, b'mod partikolari ta' dawk l-aktar żgħar u tas-setturi vulnerabbli tal-pubbliku. Huwa jixtieq li l-proposta tal-Kummissjoni tiġi adottata fi żmien qasir u jixtieq li jitqiesu l-kummenti li huwa għamel, minkejja l-oppożizzjoni li diġà qed tidher mill-fornituri barranin tas-servizz tal-internet fl-UE.

3.1.3 Il-KESE jistenna li l-UE tippromovi l-innovazzjoni u tħares il-**prodotti kreattivi tagħha stess**. Il-ħolqien tal-privattiva Ewropea huwa urġenti u jirrappreżenta opportunità għas-suq uniku diġitali.

3.2 *L-iżvilupp tal-kummerċ elettroniku*

3.2.1 **L-offerta** ta' **beni kummerċjali** ma tridx tibqa' frammentata u l-fruntieri jridu jinfetħu għall-professjonisti u l-konsumaturi biex ikollhom aċċess għal prezzijiet kompetittivi (http://ec.europa.eu/consumers/consumer_research/editions/cms6_en.htm).

3.2.2 Il-Kumitat iqis li **l-interoperabbiltà** tal-offerta trid tiġi organizzata fil-livell tal-UE. **L-istandardizzazzjoni** tippermetti lill-partijiet interessati Ewropej li jkollhom aċċess għal swieq ġodda fil-livell internazzjonali.

3.2.3 **Il-KESE jqis urġenti li tinstab soluzzjoni għall-problemi tax-xiri bl-internet, bl-eliminazzjoni tad-diskriminazzjoni** marbuta man-nazzjonalità jew il-post tar-residenza, u li jinħolqu l-kundizzjonijiet għad-dritt għall-aċċess li jkun ugwali għal kulħadd.

3.2.4 L-utenti għandhom jiġu informati b'faċilità bid-drittijiet tagħhom (COM(2011) 794 final) u l-possibbiltà li jiddefendu lilhom infushom. Qed isir bżonjuż **il-ħolqien ta' punt uniku fuq l-internet**. Il-Kumitat ([10]) jesprimi s-sodisfazzjon tiegħu għall-preċiżazzjoni tal-Kummissjoni li din is-sistema m'għandhiex ittellef lill-konsumaturi jew lill-kummerċjanti mid-drittijiet tagħhom li jitolbu kumpens quddiem it-tribunali. Il-Kummissjoni trid tintegra l-interfaċċi intelliġenti bħall-BATNA (*Best Alternative to a Negotiated Agreement*) fid-Direttiva tagħha 2000/31/KE, biex taġġorna fir-rigward tar-regolamenti tal-"ewwel ġenerazzjoni". Biex tiżdied it-talba fuq l-internet huwa importanti li l-konsumaturi jingħataw **soluzzjoni tajba għall-kunflitti** ([11]) minn relazzjonijiet kummerċjali. L-utenti għandhom jiġu **informati b'mod ċar u faċli bid-drittijiet tagħhom**. Għandhom jiġu koperti t-tipi kollha ta' diżgwid onlajn.

3.2.5 Il-KESE jqis li t-testi Ewropej jridu joffru liċ-ċittadini l-istess grad ta' kunfidenza fis-suq diġitali li huma jistennew f'pajjiżhom. Il-konsumaturi jeħtieġu informazzjoni dwar l-opportunitajiet tas-suq biex ikunu utenti informati tajjeb. Għal dan il-għan tista' titqassam b'mod diffuż **Gwida dwar is-servizzi diġitali għall-konsumaturi.**

Fil-kuntest tal-abbozz tad-Direttiva 2011/942, il-KESE jappella lill-awtoritajiet tal-Unjoni biex jieħdu inizjattivi fl-oqsma ta':

— l-informazzjoni għall-operaturi tas-servizzi fuq l-internet u l-ħarsien għall-utenti tal-internet,

— sistemi ta' ħlas u ta' twassil inadegwati,

— azzjoni kontra l-għadd eċċessiv ta' abbużi.

3.2.6 Mezzi bħal:

— il-firma elettronika sikurizzata;

— ir-registrazzjoni elettronika tal-atti;

— l-interoperabbiltà tas-sistemi tal-firem elettroniċi;

— l-għarfien reċiproku tal-korpi ta' ċertifikazzjoni (SSCD – "*Secure Signature Creation Devices*"), imsaħħaħ mill-akkreditazzjoni ta' dawk li joffru servizz ta' ċertifikazzjoni elettronika (PECS);

— is-sistema ta' ħarsien għall-konsumaturi u l-armonizzazzjoni tal-metodi ta' rikors (Direttiva 2011/83/UE u d-dokument COM(2012) 100 final);

— ir-rapport dwar l-applikazzjoni tar-Regolament (KE) Nru 2006/2004 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tas-27 ta' Ottubru 2004 dwar il-kooperazzjoni bejn l-awtoritajiet nazzjonali responsabbli għall-infurzar tal-liġijiet tal-protezzjoni tal-konsumaturi;

— ir-Regolament dwar il-kooperazzjoni fil-protezzjoni tal-konsumaturi

għandhom jintużaw b'mod ġenerali u joħolqu l-fiduċja fl-operaturi.

([9]) ĠU C 143, 22.5.2012, p. 120.
([10]) ĠU C 162, 25.6.2008, p. 1.
([11]) Opinjoni fal-KESE "il-Proposta għal Regolament tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill dwar soluzzjoni onlajn għat-tilwim, għat-tilwim tal-konsumaturi (Regolament dwar l-ODR tal-konsumaturi)" għadha ma ġietx ippubblikata fil-Ġurnal Uffiċjali.

3.2.7 Il-KESE jibqa' favur **azzjonijiet kollettivi, biex tinkiseb soluzzjoni** effettiva għad-danni f'każ ta' ksur ta' drittijiet kollettivi. B'hekk jiġi kumplementat il-ħarsien attwali permezz ta' rikorsi kemm ġewwa kif ukoll barra mill-qrati ([12]) (ara d-Direttiva 98/27/KE tad-19 ta' Mejju 1998). Għandhom jiġu assigurati l-kundizzjonijiet għal kompetizzjoni ġusta fi ħdan is-suq intern (Preambolu għat-TFUE, ir-raba' inċiż). Il-prinċipju tad-dritt għar-rikors effikaċi huwa dritt fundamentali fil-Karta tad-Drittijiet Fundamentali tal-Unjoni Ewropea (Artikolu 47).

3.2.8 Il-Kumitat jilqa' b'sodisfazzjon il-komunikazzjoni tal-Kummissjoni dwar **il-liġi tal-bejgħ** ([13]). Il-konsumaturi għandhom bżonn ta' sigurtà legali. Il-KESE huwa sodisfatt li l-proposta tiegħu tat-"tieni sistema" ġiet aċċettata mill-Kummissjoni anke jekk jippreferi żewġ testi separati (wieħed għall-B2B u wieħed għall-B2C).

3.2.9 **Il-Kumitat jistenna b'interess l-Aġenda Ewropea dwar il-Konsumaturi** (COM(2011) 777 final/2) annunċjata mill-Kummissjoni li ser tivvaluta l-impatt tar-revoluzzjoni diġitali fuq l-imġiba tal-konsumaturi. Hemm bżonn ta' qafas pan-Ewropew għall-identifikazzjoni, l-awtentifikazzjoni u l-iffirmar elettroniċi biex jirdoppja l-volum tal-kummerċ elettroniku u biex dan isir lieva għat-tkabbir (dok. COM(2011) 942 final.)

3.3 *Skambji sikuri*

3.3.1 Il-programm doganali "FISCUS" ([14]) għandu l-għan li jinstalla kontrolli fuq l-internet madwar l-UE kollha biex jiġġieled kontra l-piraterija u l-falsifikazzjonijiet. Fil-fehma tal-KESE, id-dwana trid tissaħħaħ fil-livell tal-persunal u fil-kontrolli li twettaq. L-osservatorju Ewropew tal-falsifikazzjoni u tal-piraterija jista' jitjieblu l-profil u jingħata l-għodod li jeħtieġ biex jitratta l-isfidi ekonomiċi u għas-sigurtà pubblika.

3.3.2 Il-liġijiet għandhom jgħinu lill-amministraturi biex iwettqu inkjesti ta' flussi finanzjarji suspettużi fuq l-internet. Id-dwana tista' tingħata r-responsabbiltà li tħares il-patrimonju kulturali u immaterjali Ewropew u jissaħħaħ ir-rwol tagħha ta' appoġġ għall-SMEs permezz ta' bażijiet ta' data, bħall-bażi ta' data dwar l-aċċess għas-swieq, il-help desk "Exportation" jew il-portal uniku ta' informazzjoni virtwali.

3.4 **Il-Kumitat jixtieq** li ċ-ċittadini jkollhom **karta ta' governanza u ta' trasparenza**. Huwa jqis li huwa urġenti li jiġu regolati l-pagamenti elettroniċi fosthom dawk biċ-ċellulari.

3.4.1 Il-KESE jqis li s-sigurtà tal-mezzi l-ġodda ta' pagamenti diġitali għandha tiġi garantita minn standards pubbliċi. Bħalissa huma biss l-operaturi privati li joħolqu u għandhom kontroll fuq l-istandards u l-interoperabbiltà tagħhom. Il-KESE jqis li s-sitwazzjoni li pajjiż terz għandu l-possibbiltà li jikkontrolla kull moviment finanzjarju Ewropew hija ta' ħsara.

4. L-iżvilupp tal-produttività u tat-tkabbir inklussiv

4.1 *Kuntest utli għat-tkabbir*

4.1.1 Is-suq diġitali għandu bżonn ta' governanza Ewropea leali u li tirrappreżenta d-drittijiet taċ-ċittadini. Wara l-2015, il-punt uniku għall-merkanzija u s-servizzi għandu joffri assistenza lill-operaturi ekonomiċi Ewropej. L-intrapriżi diġitali jridu jikkonformaw mal-prinċipji tar-responsabbiltà soċjali korporattiva u tad-djalogu soċjali.

4.1.2 Is-suq uniku diġitali għadu frammentata fi swieq nazzjonali. **Leġislazzjoni armonizzata** toħloq l-okkażjoni għall-operaturi ekonomiċi biex joħolqu ekonomija fuq skala kbira. Il-KESE huwa tal-fehma li l-Kummissjoni għandha toħloq sinerġiji bejn il-ħidmiet tad-direttorati tagħha sabiex tinħoloq it-tmexxija b'saħħitha meħtieġa għall-iżvilupp diġitali fl-Unjoni kollha u biex jingħeleb kull dewmien f'dan ir-rigward; huwa urġenti li l-UE jkollha aċċess għall-ekwivalenti Ewropew ta' "Silicon Valley" fejn l-imħuħ u l-kapital pubbliku/privat ikunu ċċentralizzati u kapaċi jiffaċċjaw ir-riskji u joħolqu impriżi konġunti li jkollhom suċċess.

4.1.3 Il-Kumitat ifakkar fl-opinjoni tiegħu dwar l-inklużjoni diġitali fejn jiddiskuti r-rimedji għad-diżugwaljanzi fl-aċċess għall-ICT; huwa jixtieq li l-UE tagħraf l-aċċess għall-infrastruttura u għall-għodod bħala dritt fundamentali u li **l-ICT** jsir għodda għall-inklużjoni.

4.2 *L-intrapriżi fl-azzjoni "diġitali" għat-tkabbir*

4.2.1 L-ekonomija diġitali trid tesperjenza tkabbir rapidu tal-PDG, l-iżjed fil-finanzjar tal-istart-ups. Dan l-aħħar ċertu start-up Amerikan ġie kapitalizzat għal iktar minn EUR 75 biljun … **Il-promozzjoni tal-innovazzjoni** teħtieġ mudelli ekonomiċi bbażati fuq l-għarfien u ż-żjieda fl-offerta fuq l-internet.

4.2.2 L-aċċettazzjoni mis-suq ta' servizzi ġodda tiddependi mill-kapaċità tal-SMEs li jipparteċipaw fl-ICT ([15]) u li jkunu interoperabbli. Għal dan il-għan huma għandhom bżonn ta' għajnuna għall-proġetti konkreti tagħhom. **Il-KESE jitlob lill-Presidenza li tivvaluta** dawn il-miżuri:

— it-tnedija ta' sħubijiet bejn l-awtoritajiet pubbliċi ta' kull Stat Membru u l-operaturi prinċipali tal-ICT;

— l-użu ta' allokazzjoni ta' EUR 300 miljun lill-intrapriżi li qed jiżviluppaw infrastrutturi ddedikati għall-iffrankar tal-enerġija kif ukoll għat-teknoloġiji intelliġenti relatati.

([12]) ĠU C 162, 25.6.2008, p. 1.
([13]) Opinjoni CESE "il-Proposta għal Regolament tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill dwar Liġi Komuni Ewropea dwar il-Bejgħ u l-Liġi Komuni Ewropea dwar il-Bejgħ biex jiġu ffaċilitati t-tranżazzjonijiet transkonfinali fis-suq uniku" ĠU C 181, 21.6.2012, p. 75.
([14]) ĠU C 143, 22.5.2012, p. 48.
([15]) ĠU C 80, 3.4.2002, p. 67.

4.2.3 **Il-pagamenti elettroniċi bil-karta jew biċ-ċellulari**: l-Ewropa għandha żżomm il-pożizzjoni tagħha fuq quddiem f'dawn l-oqsma kif għamlet bl-ismart card li wasslet għal tnaqqis konsiderevoli ta' frodi.

4.2.4 Il-proġett SEPA (*Single Euro Payments Area* - Żona Unika ta' Pagamenti bl-Euro, regolament ta' Frar 2012, li jissostitwixxi t-trasferimenti u l-ħlasijiet nazzjonali bl-ekwivalenti tagħhom Ewropej fl-1 ta' Frar 2014) jiġbor fih l-istrumenti ewlenin ta' ħlas bl-imnut. Fil-fehma tal-KESE, il-kummissjonijiet bejn il-banek u dawk bejn l-Istati Membri għandhom jiġu armonizzati. Il-konkorrenza m'għandhiex tfixkel l-innovazzjoni, jew toħloq spejjeż addizzjonali għall-konsumaturi.

4.2.5 Il-KESE jqis li huwa meħtieġ qafas adatt biex jgħin lill-SMEs jidħlu fis-suq diġitali l-istess bħal fis-swieq l-oħra.

4.2.6 a) Fuq il-pjan intern:

4.2.6.1 Il-KESE jirrakkomanda li fil-livell Ewropew jiġu definiti **l-parametri tal-ekonomija diġitali** u li dawn jiġu integrati fi standards kompatibbli. Dan il-parametru jista' jinkludi l-assi diġitali u diġitalizzabbli kif ukoll l-assi li għandhom bżonn tad-diġitalizzazzjoni.

4.2.6.2 Il-Kumitat iqis li l-intrapriżi għandhom jgħoddu l-assi diġitali tagħhom fl-ivvalutar tagħhom.

4.2.6.3 Il-kejl tal-impatt reali tas-settur tal-ICT fuq l-intrapriżi u r-rikkezza nazzjonali għandu jsir abbażi ta' kriterji definiti fil-livell Ewropew.

4.2.6.4 **It-twaqqif tal-istatut Ewropew tal-kumpaniji privati** (2008) [16] (proposta leġislattiva COM(2008) 396 final) jippermetti lill-SMEs li jiżviluppaw billi jiffaċilita l-attivitajiet kummerċjali transkonfinali tagħhom.

4.2.7 b) Fuq il-pjan estern:

4.2.7.1 L-ambjent industrijali ta' appoġġ huwa utli għal ekonomija tat-tkabbir. Dan jiffaċilita l-investimenti, l-użu transkonfinali tal-ICT u l-attività diġitali. **Iżda l-SMEs ibatu fuq kollox mill-frammentazzjoni legali u teknika**, min-nuqqas ta' trasparenza u mill-metodi ta' twassil li spiss huma inadegwati.

4.2.7.2 Il-mudelli ta' suċċess, bħal DiSCwise, (DĠ TREN, *Il-pjan ta' azzjoni għal-loġistika tat-trasport ta' merkanzija*), jistgħu jispiraw intrapriżi oħra biex joħolqu impjiegi u tkabbir (trasport intelliġenti).

4.2.7.3 **Globalizzazzjoni**: Biex tibqa' kompetittiva fuq il-prodotti tagħha b'valur miżjud għoli, l-UE għandha bżonn li jinħolqu konsorzji ta' esportazzjoni, **clusters** li jgħinu lir-riċerka u l-iżvilupp, rikonoxxuti fl-Istati Membri li jiffavorixxu l-internazzjonalizzazzjoni tal-SMEs. (http://ec.europa.eu/enterprise/newsroom/cf/itemlongdetail.cfm?item_id=4968.).

[16] ĠU C 125, 27.5.2002, p. 100.

4.2.8 **Il-Cloud Computing** jista' jgħin lill-SMEs [17] jekk is-sigurtà tad-data tiġi garantita ġenwinament, sfida ewlenija minħabba fil-"ġganti" tas-servizzi fuq l-internet u l-provvedituri tal-aċċess għall-internet. Il-Kummissjoni Ewropea trid tenfasizza l-"cloud computing" favur l-SMEs u tgħinhom biex ikollhom aċċess għalih (taħriġ, fondi).

4.2.9 L-UE għandha tpoġġi enfasi akbar fuq l-informazzjoni għall-intrapriżi dwar il-possibbiltajiet li għandhom li jiksbu **finanzjament**, u biex tinfirex l-idea ta' **bonds ta' proġetti** [18].

4.2.9.1.1 Il-KESE jirrakkomanda li jiġu **faċilitati l-investimenti f'kapital ta' riskju** li jibbenefikaw lir-riċerkaturi u lill-intrapriżi innovattivi (COM(2011) 702 final - Negozju Żgħir, Dinja Kbira).

4.2.10 Il-Kumitat jirrakkomanda li tiġi stabbilita gwida għall-aċċess tal-intrapriżi għall-ekonomija diġitali transkonfinali.

4.3 *Il-proprjetà intellettwali*

4.3.1 Il-KESE jqis li huwa essenzjali li l-UE tħares il-kreattività biex tiggarantixxi l-futur tagħha, kemm internament kif ukoll esternament. **L-eċċezzjoni kulturali** trid tiġi preżervata peress li hija parti mid-diversità Ewropea. Il-miżuri ta' ħarsien li qed jiġu studjati bħalissa m'għandhomx ipoġġuha f'periklu li jiffavorixxi l-prodotti kreattivi Amerikani.

4.3.2 <u>Internament,</u> l-Artikolu 118 TFUE jassigura l-ħarsien tad-drittijiet tal-proprjetà intellettwali fl-UE, iżda s-27 Stat Membru jikkontrollaw l-użu tal-internet b'mod differenti.

4.3.3 <u>Esternament,</u> l-UE tivvaluta mill-ġdid il-politika dwar l-applikazzjoni tad-DPI (Drittijiet tal-Proprjetà Intellettwali) fil-pajjiżi terzi billi tintegra l-kunċett ta' reċiproċità u ta' negozjati multilaterali bħal fil-każ tal-ACTA (ACTA: *Anti-Counterfeict Trade Agreement* separat mid-WTO, iffirmat mill-Kummissjoni u 22 Stat membru f'Jannar 2012).

4.3.4 **Il-Kumitat adotta opinjoni dwar id-DPI** li jirrakkomanda li dawn ma jiġux trattati biss b'approċċ purament ibbażat fuq l-assi u l-finanzi [19].

4.3.4.1 Fid-dawl tal-proposta leġislattiva futura tal-Kummissjoni (2012), il-Kumitat jinsisti fuq il-ħtieġa li jiġu konsultati l-organizzazzjonijiet li jirrappreżentaw il-partijiet interessati [20]. Huwa jinsisti fuq it-trasparenza u l-kontroll fuq il-korpi ta' ġestjoni tad-drittijiet tal-awturi u tad-drittijiet relatati. Il-Kumitat iqis li t-taxxa fuq l-ikkuppjar privat hija inġusta peress li dan l-ikkuppjar huwa parti integrali mill-użu ġust. Trid issir distinzjoni bejn ċittadini li jniżżlu xi ħaġa għall-użu personali tagħhom u xi ħadd li qed jorganizza attività bi qligħ ibbażata fuq falsifikazzjoni fuq skala kbira. L-industriji kulturali m'għandhomx isiru magni tal-flus u l-anqas il-web m'għandha tkun għodda tal-privatizzazzjoni tal-kultura u tal-għarfien.

[17] ĠU C 24, 28.1.2012, p. 40.
[18] ĠU C 143, 22.5.2012, p. 116 u ĠU C 143, 22.5.2012, p. 134
[19] ĠU C 68, 6.3.2012, p. 28.
[20] Ara n-nota ta' qiegħ il-paġna preċedenti.

4.3.4.2 Il-Parlament Ewropew irċieva petizzjoni Ewropea b'aktar minn 2 miljun firma (sit AVAAZ.org) li tappella għad-difiża tal-internet ħieles u miftuħ u għar-rifjut tar-ratifika tal-ACTA. Huwa importanti li jiġi notat li fost il-pajjiżi li ffirmaw l-ACTA m'hemmx iċ-Ċina, ir-Russja, il-Brażil u l-Indja minn fejn jiġu ħafna prodotti falsifikati.

Il-Kumitat iħoss li ma ngħatax widen fir-rigward tal-ftehim internazzjonali **ACTA** ([21]). Huwa qed jipproponi li fil-każ li l-ACTA jiġi implimentat, il-Kummissjoni toqgħod attenta li tħares il-libertà taċ-ċittadini u l-kapaċità tagħhom li joħolqu.

4.3.5 **Il-KESE jqis** ([22]) **li biex tiġi evitata d-devjazzjoni tal-kummerċ diġitali u d-dumping, filwaqt li jitħarsu d-drittijiet tal-awturi**, il-ħolqien ta' kodiċi Ewropew tad-Dritt tal-Awtur jista' jneħħi d-dubji rigward il-leġislazzjoni fiskali applikabbli.

4.4 *Is-settur pubbliku*

4.4.1 Il-**kuntratti pubbliċi**, li jirrappreżentaw 20 % tal-PDG, ukoll għandhom bżonn li jingħataw sigurtà.

4.4.2 Il-KESE jqis li hemm bżonn li l-**amministrazzjonijiet pubbliċi** jkunu aċċessibbli malajr fuq l-internet permezz ta' identità elettronika sigura u l-firem elettroniċi għal kulħadd, individwi, amministrazzjonijiet, intrapriżi u kuntratti pubbliċi.

4.4.3 **Għas-settur pubbliku**, l-Istati Membri jħaddmu l-valutazzjoni reċiproka flimkien mal-Kummissjoni fl-implimentazzjoni tad-Direttiva dwar is-Servizzi. Il-Kumitat jirrakkomanda li d-**Direttiva dwar is-Servizzi** tiġi valutata fir-rigward tal-opportunitajiet li jinħolqu għas-suq uniku diġitali.

4.4.3.1 Il-KESE huwa konvint li s-suq intern diġitali jista' jiżviluppa s-servizzi pubbliċi permezz taċ-ċertezza legali u t-teknoloġija: l-iffrankar li jirriżulta mis-soluzzjonijiet għal servizz pubbliku intelliġenti jistgħu joħolqu swieq pubbliċi transkonfinali bla tfixkil.

4.4.4 Ir-reviżjoni tad-Direttiva ([23]) **dwar l-użu mill-ġdid tal-informazzjoni tas-settur pubbliku (ISP)** mill-Kummissjoni tista' tħaffef il-ħidma tal-intrapriżi u tal-individwi (ara opinjoni TEN/478 – għadha qed titħejja).

5. Is-suq diġitali - xprun għat-tkabbir

5.1 Għall-UE, il-ħolqien ta' ekonomija soċjali tas-suq sostenibbli u kompetittiva ħafna tiddependi mill-kreattività u l-innovazzjoni. Id-diġitalizzazzjoni hija mezz iżda wkoll valur li ma jistax jiġi kkalkulat biss mid-dimensjoni kummerċjali tiegħu.

5.2 Il-Kumitat iqis li hemm bżonn ta' strateġija speċifika li timmira li tiggarantixxi **s-sostenibbiltà** tas-suq uniku diġitali.

5.3 Iridu jsiru studji biex jitkejjel x'impatt għandhom fuq l-emissjonijiet tal-karbonju, l-intrapriżi li joperaw fis-suq diġitali, jew li qed jespandu fih. Il-Kumitat iqis li t-teknoloġiji intelliġenti jistgħu jottimizzaw il-konsum enerġetiku globali u b'hekk inaqqsu l-emissjonijiet tas-CO_2.

5.4 It-tagħmir diġitali jrid jiġi dekarbonizzat; **it-trattament fl-Ewropa tal-iskart** li jiġi mis-sistemi tal-ipproċessar tad-data (bl-irkupru tal-metalli rari) jirrappreżenta **suq potenzjali importanti** u jevita li jħammeġ pajjiżi terzi.

5.5 Il-Kumitat jitlob lill-Presidenza li tul is-sena 2012 ddedikata lit-**tixjiħ attiv** tingħata importanza lin-natura produttiva tal-ICT fil-ġestjoni tal-kura medika u soċjali, speċjalment fil-każ tat-tixjiħ demografiku: iż-żamma ta' ħidma permezz ta' tħaffif tal-piż, u b'mod ġenerali, il-komunikazzjoni, il-ġlieda kontra l-iżolament, it-telemediċina, ir-robotika u s-sigurtà tal-persuni. Dawn l-oqsma kollha joffru opportunitajiet għas-swieq u għall-ħolqien ta' forom ġodda ta' impjiegi u ta' tkabbir.

5.6 Għall-UE huwa meħtieġ li **l-proġetti spazjali jintemmu** biex is-suq diġitali tagħha jiġi integrat. Iridu jiġu allokati l-mezzi meħtieġa. Il-KESE jiddispjaċih li Galileo u l-GNSS tiegħu għadhom mhumiex jaħdmu, meta l-mudell Amerikan GPS qed jintuża fl-Ewropa kollha u madwar id-dinja ([24]).

Brussell, 23 ta' Mejju 2012.

Il-President
tal-Kumitat Ekonomiku u Soċjali Ewropew
Staffan NILSSON

([21]) ĠU C 24, 28.1.2012, p. 139.
([22]) ĠU C 143, 22.5.2012, p. 69.
([23]) Opinjoni CESE Proposta għal Direttiva tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill li temenda d-Direttiva 2003/98/KE dwar l-użu mill-ġdid tal-informazzjoni tas-settur pubbliku, ĠU C 191, 29.6.2012, p. 129.
([24]) Opinjoni CESE "il-Proposta għal Regolament tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill dwar l-implimentazzjoni u l-esplojtazzjoni tas-sistemi Ewropej tar-radjunavigazzjoni bis-satellita" ĠU C 181, 21.6.2012, p. 179.